

ZARZĄDZENIE

Dnia 21 maja 2025 r.

SSN Antoni Bojańczyk

w przedmiocie wniosku skazanego **G. W.** sygnalizującego potrzebę wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 lipca 2022 r., sygn. akt II AKa 200/21, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 28 listopada 2018 r., sygn. akt III K 70/18, na podstawie art. 542 § 4 k.p.k. zarządził

stwierdzić brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

[J.J.]

UZASADNIENIE

W dniu 28 sierpnia 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo skazanego G. W. z dnia 25 sierpnia 2024 r. sygnalizujące potrzebę wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 lipca 2022 r., sygn. akt II AKa 200/21, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 28 listopada 2018 r., sygn. akt III K 70/18, na podstawie art. 540 § 3 k.p.k. i wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 lipca 2021 r. wydanego w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce (skarga nr 43447/19). W uzasadnieniu skazany wskazał, że w postępowaniu odwoławczym zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza wymieniona w art. 439 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., jednak nie przedstawił żadnej argumentacji na poparcie tej tezy. Szeroko za

to opisał stan sprawy, podnosząc, że skorzystał ze wszystkich dostępnych możliwości dochodzenia swych praw przed sądami krajowymi, a w sierpniu 2023 r. jego obrońca złożył skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wskazując m. in. na wadliwość powołań sędziów orzekających w jego sprawie i oczekuje jej pozytywnego rozpoznania, jak w sprawie ze skargi nr 43447/19. Zaznaczył też, że jego osobisty wniosek o wznowienie postępowania z urzędu nie będzie sporządzony i podpisany przez jego obrońcę z wyboru z uwagi na brak kontaktu z obrońcą spowodowany brakiem zgody przedstawiciela aresztu śledczego, w którym przebywa na kontakt telefoniczny, a także brak środków finansowych na zakup znaczka pocztowego. Jednocześnie zwrócił się do Sądu Najwyższego z prośbą o nawiązanie kontaktu z jego obrońcą, ponieważ chciałby, aby obrońca "dołączył się do wniosku" (k. 1).

Pismo to zarejestrowano w repertorium KO jako sygnalizację potrzeby wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 lipca 2022 r., sygn. akt II AKa 200/21 (k. 1 i 3).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Sąd Najwyższy nie stwierdził, aby w tej sprawie istniały podstawy do wznowienia postępowania z urzędu, w trybie art. 542 § 3 k.p.k.

Kwestię wznowienia postępowania odwoławczego i zgłoszonej okoliczności wymienionej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., rozważyć należy w kontekście przepisu art. 542 § 4 k.p.k. Zgodnie z jego dyspozycją, niedopuszczalne jest wznowienie postępowania z powodu uchybień stanowiących bezwzględne przyczyny odwoławcze wymienione w art. 439 § 1 k.p.k., jeżeli były one przedmiotem rozpoznania w trybie kasacji z uwagi na wiążące domniemanie, że sprawa została przez Sąd Najwyższy rozpoznana również z punktu widzenia ewentualnych uchybień z art. 439 § 1 k.p.k., co tym samym blokuje możliwość wznowienia postępowania z urzędu na podstawie art. 542 § 3 k.p.k.

Analiza treści pisma sygnalizacyjnego skazanego G.W., a także akt sprawy, w tym załączonych akt sprawy kasacyjnej o sygn. V KK 72/23, wskazuje, że wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 lipca 2022 r., sygn. akt II AKa 200/21, zmieniający wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 28 listopada 2018 r., sygn. akt III K 70/18, został poddany kontroli nadzwyczajnej na skutek kasacji wniesionej

przez obrońcę skazanego, w której jako pierwszy zarzut kasacyjny obrońca podniósł zarzut naruszenia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. polegający na "utrzymaniu w mocy wyroku Sądu Okręgowego mimo, iż Sąd Apelacyjny, rozpoznający apelację w sprawie skazanego G. W. był nienależycie obsadzony, albowiem w jego składzie orzekał Sędzia Sądu Apelacyjnego X.Y., powołany do pełnienia urzędu na stanowisko Sędziego Sądu Apelacyjnego w Łodzi na podstawie uchwały z dnia [...] 2018 r. Nr [...] /2018 wydanej przez Krajową Radę Sądownictwa, ukształtowaną w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 z późn. zm.), niespełniającą wymogu niezależności, co w efekcie mogło doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności przy rozpoznaniu sprawy G.W., która nie miała zapewnionych gwarancji wynikających z powyższych przepisów". Kwestia zaistnienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych z art. 439 § 1 k.p.k. została zatem zbadana uprzednio przez Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym, również w kontekście wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 lipca 2021 r. wydanego w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce (skarga nr 43447/19), na który wskazuje skazany w uzasadnieniu swego pisma sygnałizacyjnego, co znajduje potwierdzenie w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2023 r., V KK 72/23 (k. 49-51 akt SN o sygn. V KK 72/23). Marginesowo jedynie warto zwrócić uwagę skazanego na owo uzasadnienie i ustalenia sądu kasacyjnego ww. zakresie oraz szeroko przywołane orzecznictwo Sądu Najwyższego, pozwalające na uznanie, że wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 lipca 2022 r., sygn. akt II AKa 200/21, zmieniający wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 28 listopada 2018 r., sygn. akt III K 70/18, nie jest dotknięty wadliwością spowodowaną nienależytą obsadą sądu. Skazany również nie wskazał na okoliczności, które w sposób niewątpliwy wskazywałyby na zaistnienie tego rodzaju uchybienia ani żadnego innego uchybienia nie będącego przedmiotem rozważań sądu kasacyjnego.

W tej sytuacji, do rozważenia pozostaje kwestia adekwatnej reakcji na wniosek sygnalizacyjny skazanego wskazujący na konieczność wznowienia postępowania z urzędu w związku z dostrzeżeniem uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. W judykaturze przyjmuje się, że "[...] ta mniej sformalizowana inicjatywa strony [...] powinna uruchomić kontrolę prowadzącą - w razie potwierdzenia istnienia usterki do [...] uchylenia wadliwego orzeczenia i wznowienia postępowania. Natomiast w przypadku braku zaistnienia sygnalizowanego uchybienia, procedowanie w tym trybie nie wymaga wydania orzeczenia stwierdzającego, że wskazywana usterka nie występuje" (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW, z. 6/2005 poz. 48).

Inicjatywa strony (lub jej obrońcy) o wznowienie postępowania z urzędu stanowi wniosek, o którym mowa w przepisie art. 9 § 2 k.p.k. W braku stwierdzenia zaistnienia uchybienia skutkującego obowiązkiem wszczęcia z urzędu postępowania wznowieniowego, wydanie orzeczenia stwierdzającego, że wskazywana usterka nie występuje, nie jest wymagane. Wolno poprzestać wówczas nawet na samym poinformowaniu stron o braku podstaw do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu. Dopuszczalne jest jednak — także — wydanie decyzji o braku prawnych podstaw do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu w formie niezaskarżalnego zarządzenia, co uznano za stosowne w niniejszym przypadku.

Co zaś się tyczy prośby skazanego o nawiązanie kontaktu z jego obrońcą, to jej niestosowność, a także treść zarządzenia, czyniła zbędnym wypowiedanie się w tym przedmiocie. Podobnie marginesowo jedynie warto zwrócić uwagę skazanego na fakt, iż sprawy administracyjne powinien on rozwiązywać z przedstawicielami administracji jednostki penitencjarnej, a nie wyręczać się Sądem Najwyższym, w którego zadaniach nie leżą podnoszone kwestie.

[J.J.]

[a.ł.]

